

UZASADNIENIE

Decyzją z 4.05.2022 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ustalił dla S. W. na dzień 1.01.1999 r. wartość kapitału początkowego. Podstawę wymiaru kapitału początkowego przyjęto w kwocie 2164,52 zł. Do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy organ rentowy przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z kolejnych 10 lat kalendarzowych, tj. od 1.01.1988 r. do 31.12.1997 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 177,29%. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 177,29% przez kwotę 1220,89 zł, tj. kwotę bazową określoną ww. ustawie ($177,29\% \times 1220,89 \text{ zł} = 2164,52 \text{ zł}$). Do obliczenia kapitału początkowego organ rentowy przyjął łącznie: 11 lat, 6 miesięcy, 21 dni, tj. 138 miesięcy okresów składkowych, a okresów nieskładkowych 5 lat i 8 dni tj. 60 miesięcy, które po ograniczeniu do 1/3 uwzględnionych okresów składkowych ograniczono do 3 lat, 10 miesięcy, 7 dni, tj. 46 miesięcy. Współczynnik proporcjonalny do - osiągniętego do 31.12.1998 r. - wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 49,92%. Współczynnik ten służy do obliczenia części 24% kwoty bazowej. Wysokość 24% kwoty bazowej wynosi 293,01 zł. Do ustalenia współczynnika przyjęto łączny staż ubezpieczeniowy - wynoszący 15 lat, 4 miesiące, 28 dni oraz wiek ubezpieczonego 37 lat w dniu 31.12.1998 r. po zaokrągleniu w górę do pełnych lat. Średnie dalsze trwanie życia - wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat - wynosi 209 miesięcy (komunikat Prezesa GUS z 25.03.1999 r. w sprawie tablicy średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn - M.P. Nr 12, poz.173). Kapitał początkowy został obliczony w następujący sposób:

$293,01 \text{ zł} \times 49,92\% \text{ (współczynnik proporcjonalny)} = 146,27 \text{ zł}$,

$(138 \text{ miesięcy składkowych} \times 1,3\%) : 12 \times 2164,52 \text{ zł} = 323,60 \text{ zł}$,

$(46 \text{ miesięcy nieskładkowych} \times 0,7\%) : 12 \times 2164,52 \text{ zł} = 58,01 \text{ zł}$,

razem 527,88 zł

$527,88 \text{ zł} \times 209 \text{ miesięcy (średnie dalsze trwanie życia)} = 110.326,92 \text{ zł}$

Kapitał początkowy ustalony na dzień 1.01.1999 r. wyniósł 110.326,92 zł.

Do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego Zakład przyjął za okres od 1.01.1992 r. do 31.03.1992 r. podstawę wymiaru składek z tytułu zatrudnienia w JASON MACKENZIE a za okres od 1.04.1992 r. do 31.12.1992 r. wynagrodzenie minimalne ponieważ zakład pracy od kwietnia 1992 r. rozliczał się deklaracjami bezimiennymi (...) zawiera wynagrodzenie za cały rok. ZUS podał, że ponowne przeliczenie kapitału początkowego nastąpi po przedłożeniu zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (druk (...)) za okres od 1.04.1992 r. do 31.12.1992 r.

(decyzja w aktach kapitałowych)

Wnioskodawca odwołał się od w/w decyzji, wnosząc o jej zmianę poprzez uwzględnienie całego wynagrodzenia za 1992 r. wynikającego z dokumentu (...).

(odwołanie k. 3)

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie, podtrzymując dotychczasowe stanowisko, dodatkowo podając, że pracodawca miał obowiązek wystawiania zaświadczenia o wynagrodzeniu wówczas, gdy rozliczał się deklaracjami bezimiennymi. Wobec powyższego począwszy od 1993 r. do końca zatrudnienia tj. do 1997 r. (...) wystawione jest prawidłowo i zarobki zostały uwzględnione do kapitału w kwotach w nim podanych. Pierwszy rok zatrudnienia to 1991 r. i wynagrodzenie wskazane w (...) jest zgodne z kwotą wynikającą z poświadczenia. Spór dotyczy tylko 1992 r.

(odpowiedź na odwołanie – k. 8)

W piśmie procesowym z 21.07.2022 r. wnioskodawca poparł odwołanie, oświadczając, że nie ma żadnych innych dokumentów potwierdzających jego zarobki w 1992 r. i jednocześnie podkreślił, że dotychczas złożone dokumenty są wystarczające do prawidłowego ustalenia wysokości jego kapitału początkowego.

(pismo procesowe z 21.07.2022 r. wnioskodawcy k. 14)

W piśmie procesowym z 3.08.2022 r. pełnomocnik ZUS podtrzymał zajęte w sprawie stanowisko.

(pismo procesowe z 3.08.2022 r. pełnomocnika ZUS k. 22)

Na rozprawie z 24.01.2023 r. wnioskodawca poparł odwołania, oświadczając, że wnosi o uwzględnienie jego zarobków w spółce (...) w 1992 r. zgodnie z drukiem (...) w kwocie 88160000,00 zł, natomiast pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania.

(stanowiska stron - e-prot. z 24.01.2023 r.: 00:00:51, 00:00:57, 00:01:07)

Na ostatnim terminie rozprawy z 9.05.2023 r. wnioskodawca poparł odwołanie, oświadczając, że nie kwestionuje hipotetycznego wyliczenia ZUS, a pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania.

(stanowiska stron - e-prot. z 9.05.2023 r.: 00:00:43, 00:01:01, 00:02:40)

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Wnioskodawca – S. W. urodził się (...)

(okoliczność niesporna)

W dniu 4.11.2021 r. odwołujący złożył wniosek o ustalenie kapitału początkowego.

(okoliczność niesporna, a nadto wniosek k. 1 akt ZUS)

W wyniku rozpoznania tego wniosku ZUS wydał zaskarżoną decyzję z 4.05.2022 r., mocą której ustalił dla S. W. na dzień 1.01.1999 r. wartość kapitału początkowego. Do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy organ rentowy przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z kolejnych 10 lat kalendarzowych, tj. od 1.01.1988 r. do 31.12.1997 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 177,29% i został obliczony przy przyjęciu następujących zarobków:

- 1988 r. – 453.586,00 zł, kwota rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za rok kalendarzowy 637.080,00 zł, stosunek podstawy wymiaru składek do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy w % - 71,20%,

- 1989 r. – 2.185.186,00 zł, kwota rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za rok kalendarzowy 2.481.096,00 zł, stosunek podstawy wymiaru składek do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy w % - 88,07%,

- 1990 r. – 10.823.358,00 zł, kwota rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za rok kalendarzowy 12.355.644,00 zł, stosunek podstawy wymiaru składek do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy w % - 87,60%,

- 1991 r. – 59.582.300,00 zł, kwota rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za rok kalendarzowy 21.240.000,00 zł, stosunek podstawy wymiaru składek do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy w % - 280,52%,

- 1992 r. – 35.213.400,00 zł, kwota rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za rok kalendarzowy 35.220.000,00 zł, stosunek podstawy wymiaru składek do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy w % - 99,98%,

- 1993 r. – 59.620.000,00 zł, kwota rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za rok kalendarzowy 47.940.000,00 zł, stosunek podstawy wymiaru składek do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy w % - 124,36%,

- 1994 r. – 127.100.000,00 zł, kwota rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za rok kalendarzowy 63.936.000,00 zł, stosunek podstawy wymiaru składek do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy w % - 198,79%,

-1995 r. -26.672,60 zł, kwota rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za rok kalendarzowy 8.431,44 zł, stosunek podstawy wymiaru składek do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy w % - 316,35%,

- 1996 r. – 36.050,00 zł, kwota rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za rok kalendarzowy 10.476,00 zł, stosunek podstawy wymiaru składek do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy w % - 344,12%,

- 1997 r. – 18.911,23 zł, kwota rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za rok kalendarzowy 12.743,16 zł, stosunek podstawy wymiaru składek do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy w % - 161,89%.

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 177,29% przez kwotę 1220,89 zł, tj. kwotę bazową określoną ww. ustawie (70,69% x 1 220,89 zł = 2164,52 zł). Do obliczenia kapitału początkowego organ rentowy przyjął łącznie: 11 lat, 6 miesięcy, 21 dni, tj. 138 miesięcy okresów składkowych, a okresów nieskładkowych 5 lat i 8 dni tj. 60 miesięcy, które po ograniczeniu do 1/3 uwzględnionych okresów składkowych ograniczono do 3 lat, 10 miesięcy, 7 dni, tj. 46 miesięcy. Współczynnik proporcjonalny do - osiągniętego do 31.12.1998 r. – wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 49,92%. Współczynnik ten służy do obliczenia części 24% kwoty bazowej. Wysokość 24% kwoty bazowej wynosi 293,01 zł. Do ustalenia współczynnika przyjęto łączny staż ubezpieczeniowy – wynoszący 15 lat, 4 miesiące, 28 dni oraz wiek ubezpieczonego 37 lat w dniu 31.12.1998 r. po zaokrągleniu w górę do pełnych lat. Średnie dalsze trwanie życia - wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat - wynosi 209 miesięcy (komunikat Prezesa GUS z 25.03.1999 r. w sprawie tablicy średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn - M.P. Nr 12, poz.173).

Kapitał początkowy został obliczony w następujący sposób:

$293,01 \text{ zł} \times 49,92\%$ (współczynnik proporcjonalny) = 146,27 zł,

$(138 \text{ miesięcy składkowych} \times 1,3\%) : 12 \times 2164,52 \text{ zł} = 323,60 \text{ zł},$

$(46 \text{ miesięcy nieskładkowych} \times 0,7\%) : 12 \times 2164,52 \text{ zł} = 58,01 \text{ zł},$

razem 527,88 zł

$527,88 \text{ zł} \times 209 \text{ miesięcy (średnie dalsze trwanie życia)} = 110.326,92 \text{ zł}$

Kapitał początkowy ustalony na dzień 1.01.1999 r. wyniósł 110.326,92 zł.

Do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego Zakład przyjął za okres od 1.01.1992 r. do 31.03.1992 r. podstawę wymiaru składek z tytułu zatrudnienia w JASON MACKENZIE a za okres od 1.04.1992 r. do 31.12.1992 r. wynagrodzenie minimalne ponieważ zakład pracy od kwietnia 1992 r. rozliczał się deklaracjami bezimiennymi (...) zawiera wynagrodzenie za cały rok. ZUS podał, że ponowne przeliczenie kapitału początkowego nastąpi po przedłożeniu zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (druk (...)) za okres od 1.04.1992 r. do 31.12.1992 r.

(decyzja oraz obliczenie wwpw kapitału początkowego w aktach kapitałowych)

Od 1.02.1991 r. do 7.06.1997 r. ubezpieczony był zatrudniony w (...) sp. z o.o. w Ł. na podstawie umowy o pracę, przy czym od 1.02.1991 r. do 30.11.1991 r. był zatrudniony w wymiarze 1/2 etatu na stanowisku Dyrektora ds. (...), a od 1.12.1991 r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowiskach Dyrektora ds. (...), zastępcy Dyrektora ds. (...).

(okoliczności niesporne, a nadto zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu k.9 akt ZUS)

W zaświadczeniu o zatrudnieniu i wynagrodzeniu na druku Rp-7 w/w pracodawca wykazał zarobki wnioskodawcy za okres od 1.02.1991 r. do 7.06.1997 r. z czego ZUS w podstawie wymiaru składek nie uwzględnił jedynie wynagrodzeń za 1992 r. w podanej łącznej kwocie 88.160.000,00 zł. Z tego okresu nie zachowała się dokumentacja płacowa. ZUS uwzględnił zarobki od 1.01.1992 r. do 31.03.1992 r. jako podstawę wymiaru składek na podstawie poświadczenia opłacania składek w kwocie 16250000 zł. Od 1.04.1992 r. płatnik składek rozliczał się na deklaracjach bezimiennych. W związku z tym z uwagi na to, że dokument (...) potwierdza zarobki za cały rok 1992 – ZUS za okres od 1.04.1992 r. do 31.12.1992 r. przyjął wynagrodzenie minimalne. Natomiast za okres od 1.01.1993 r. do 7.06.1997 r. ZUS przyjął zarobki skarżącego w kwotach wynikających z w/w dokumentu (...).

(okoliczności niesporne, a nadto okoliczności przyznane przez pozwanego w zaskarżonej decyzji oraz w odpowiedzi na odwołanie k. 8 verte, poświadczenie k. 14-15 akt ZUS, zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu druk (...) k. 9 akt ZUS)

Do hipotetycznego wyliczenia kapitału początkowego w najkorzystniejszej wersji uwzględniono roczne zarobki wnioskodawcy za 1992 r. wynikające z wystawionego przez (...) sp. z o.o. w Ł. zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu na druku (...) w wysokości 88 160 000,00 zł.

Hipotetyczna wartość kapitału początkowego na dzień 1.01.1999 r. wynosi 118 179,05 zł (w zaskarżonej decyzji 110.326,92 zł). Hipotetyczny wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego liczony z 10 kolejnych lat kalendarzowych od 1.01.1988 r. do 1.01.1997 r. wynosi 194,75 % i został obliczony przy przyjęciu następujących rocznych zarobków:

- 1988 r. – 453.586,00 zł, kwota rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za rok kalendarzowy 637.080,00 zł, stosunek podstawy wymiaru składek do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy w % - 71,20%,
- 1989 r. – 2.185.186,00 zł, kwota rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za rok kalendarzowy 2.481.096,00 zł, stosunek podstawy wymiaru składek do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy w % - 88,07%,
- 1990 r. – 10.823.358,00 zł, kwota rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za rok kalendarzowy 12.355.644,00 zł, stosunek podstawy wymiaru składek do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy w % - 87,60%,
- 1991 r. – 59.582.300,00 zł, kwota rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za rok kalendarzowy 21.240.000,00 zł, stosunek podstawy wymiaru składek do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy w % - 280,52%,
- 1992 r. – 96.698.400,00 zł, kwota rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za rok kalendarzowy 35.220.000,00 zł, stosunek podstawy wymiaru składek do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy w % - 274,56%,
- 1993 r. – 59.620.000,00 zł, kwota rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za rok kalendarzowy 47.940.000,00 zł, stosunek podstawy wymiaru składek do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy w % - 124,36%,

- 1994 r. – 127.100.000,00 zł, kwota rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za rok kalendarzowy 63.936.000,00 zł, stosunek podstawy wymiaru składek do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy w % - 198,79%,

-1995 r. -26.672,60 zł, kwota rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za rok kalendarzowy 8.431,44 zł, stosunek podstawy wymiaru składek do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy w % - 316,35%,

- 1996 r. – 36.050,00 zł, kwota rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za rok kalendarzowy 10.476,00 zł, stosunek podstawy wymiaru składek do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy w % - 344,12%,

- 1997 r. – 18.911,23 zł, kwota rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za rok kalendarzowy 12.743,16 zł, stosunek podstawy wymiaru składek do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy w % - 161,89%.

(hipotetyczne wyliczenia ZUS k. 52-58)

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy odtworzył na podstawie powołanych dokumentów, których autentyczności nie kwestionowała żadna ze stron, a i Sąd nie znalazł powodów by czynić to z urzędu, uznając, że pozwalają one na odtworzenie w sposób pewny, bez obawy, że zostały zawyżone kwoty zarobków skarżącego, które faktycznie uzyskał w badanym okresie. Sąd pragnie podkreślić, że wszystkie dokumenty, które pozwalały na odtworzenie rzeczywistych zarobków ubezpieczonego jakie zostały zgromadzone w n/n sprawie zostały uwzględnione w całości. Sąd Okręgowy oparł się na hipotetycznym wyliczeniu ZUS, którego co do poprawności rachunkowej wnioskodawca nie kwestionował i które nie budziło również z urzędu zastrzeżeń ze strony Sądu. Należy zaznaczyć, że odwołujący oświadczył w piśmie procesowym z 1.03.2023 r., że uwzględnienie pominiętych przez ZUS jego rocznych zarobków z 1992 r. zgodnie ze złożonym zaświadczeniem (...) wyczerpuje w całości jego roszczenia (k. 58).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne.

Stosownie do art. 173 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U z 2022 r. poz. 504 ze zm.) dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy na dzień wejścia w życie ustawy.

Kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art. 174 pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone zgodnie z art. 26 ust. 3 dla osób w wieku 62 lat (ust. 2).

Zgodnie z art. 174 ust. 1 ustawy kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12.

Przepis ust. 2 art. 174 stanowi, że przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6;
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2, to jest w wymiarze nieprzekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych.

W myśl ust. 3 w/w przepisu podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się przed dniem 1 stycznia 1999 roku.

Natomiast w myśl ust. 7 analizowanego przepisu do obliczenia kapitału początkowego przyjmuje się kwotę bazową wynoszącą 100 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w II kwartale kalendarzowym 1998 roku. Ustęp 8 powyższego przepisu stanowi, że przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24 % tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku.

Z kolei z mocy art. 15 ust. 1 analizowanej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 tego samego przepisu przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok,

w którym złożono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176. Ust. 6 tego samego przepisu stanowi, że na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

Zgodnie z ust. 4 i 5 w celu ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty:

1) oblicza się sumę kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w ust. 3, w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego lat kalendarzowych,

2) oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia, ogłoszonej za dany rok kalendarzowy, wyrażając go w procentach, z zaokrągleniem do setnych części procentu,

3) oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która, z zastrzeżeniem ust. 5, stanowi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury lub renty,

oraz

4) mnoży się przez ten wskaźnik kwotę bazową, o której mowa w art. 19, przy czym wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie może być wyższy niż 250%.

W związku z treścią zacytowanych przepisów można stwierdzić, iż kwota kapitału początkowego zależy od długości udowodnionych okresów składkowych i nieskładkowych przebytych przed 1 stycznia 1999 rokiem, podstawy wymiaru oraz współczynnika proporcjonalnego do wieku ubezpieczonego, który służy do obliczenia tzw. części socjalnej.

Natomiast stosownie do art. 24 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego wynoszącego co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a, 50e i 184.

Stosownie do art. 25 w/w ustawy podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

Emerytura, ustalana według zreformowanych zasad dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi, w jakim ubezpieczony przechodzi na emeryturę - art. 26 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Wiek ubezpieczonego w dniu przejścia na emeryturę

wyraża się w ukończonych latach i miesiącach (ust. 2). Średnie dalsze trwanie życia ustala się wspólnie dla mężczyzn i kobiet oraz wyraża się w miesiącach (ust. 3). Prezes Głównego Urzędu Statystycznego ogłasza w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" corocznie w terminie do dnia 31 marca tablice trwania życia, z uwzględnieniem ust. 3, dla wieku ubezpieczonych określonego w myśl ust. 2 (ust. 4).

Zatem w przypadku osób, dla których ustalany jest kapitał początkowy, wysokość emerytury uzależniona jest od kwoty zwaloryzowanego kapitału początkowego, zwaloryzowanych składek na ubezpieczenie emerytalne ewidencjonowanych od dnia 1 stycznia 1999 r. na koncie ubezpieczonego oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Zgodnie zaś z ogólną zasadą wyrażoną w art. 116 ust. 1 w/w ustawy, postępowanie w sprawach świadczeń wszczyna się na podstawie wniosku zainteresowanego, chyba że ustawa stanowi inaczej. Na podstawie art. 129 ust. 1 świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu, z uwzględnieniem ust. 2.

Z kolei na podstawie ust. 2a dodanego z dniem 1 stycznia 2009 r. do art. 15 ustawy emerytalnej, jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy.

W rozpoznawanej sprawie spór dotyczył wyłącznie zaliczenia do podstawy wymiaru składek uwzględnianej przy ustaleniu kapitału początkowego dla ubezpieczonego S. W. wynagrodzenia rocznego uzyskanego przez niego w roku 1992 w (...) sp. z o.o. w Ł. na podstawie zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu na druku (...), za który to okres brak jest dokumentacji płacowej. Wyłączną przyczyną, dla której organ rentowy nie uwzględnił wskazanego w tym zaświadczeniu wynagrodzenia było wskazanie wynagrodzenia za cały rok 1992, a pracodawca wnioskodawcy rozliczał się na deklaracjach imiennych w 1991 r. i od stycznia do marca 1992 r., natomiast na deklaracjach bezimiennych od 1.04.1992 r. Jednocześnie za okres 1993-1997 Zakład na podstawie tego samego zaświadczenia na druku (...) przyjął podane w tym dokumencie zarobki roczne skarżącego.

Zgodnie z § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011, Nr 237, poz. 1412) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. obowiązuje od 23 listopada 2011 r. i ma zastosowanie do wniosków w sprawach świadczeń złożonych od daty jego wejścia w życie. Zastąpiło ono rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. z 1983 r., Nr 10, poz. 49, ze zm.), które dowody uzasadniające prawo do świadczeń i ich wysokości określało w sposób podobny. I tak, zgodnie z § 20 pkt. 1 rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość zarobku lub dochodu stanowiącego podstawę wymiaru emerytury lub renty dla pracowników były zaświadczenia zakładów pracy wystawione według wzoru ustalonego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych albo legitymacja ubezpieczeniowa zawierająca wpisy dotyczące okresów zatrudnienia i wysokości osiąganych zarobków.

Orzeczenia Sądu Najwyższego jakie zapadły jeszcze na gruncie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. są zgodne co do tego regulacja zawarta w § 20 rozporządzenia wyznacza jedynie kierunek postępowania dowodowego, natomiast nie oznacza, że wysokość uzyskiwanego uposażenia nie może być ustalona w inny sposób tak przy pomocy innych pisemnych środków dowodowych pochodzących od pracodawcy, a nawet dowodów pośrednich, nie wyłączając zeznań świadków - aczkolwiek wskazujących wprost na wysokość wynagrodzenia danego zainteresowanego (por.

wyrok SN z 25 lipca 1997 r., II UKN 186/97, Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 1998, Nr 11, poz. 342; wyroku SN z 7 grudnia 2006 r., I UK 179/06, niepubl.).

W postępowaniu wszczętym odwołaniem od decyzji organu rentowego Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych kieruje się bowiem regułami dowodzenia określonymi w art. 227 i n. kpc nie jest zaś związany ograniczeniami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organami rentowymi, co wynika z treści art. 473 k.p.c. Sprawia to, że wysokość uzyskiwanych dochodów może być ustalana wszelkimi dostępnymi środkami dowodowymi, które Sąd uznał za celowe i pożądane.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie przeprowadził postępowanie dowodowe i w jego wyniku ustalił, że w okresie od 1.02.1991 r. do 30.07.1997 r. wnioskodawca był zatrudniony w (...) sp. z o.o. w Ł. od 1.02.1991 r. do 30.11.1991 r. na 1/2 etatu na stanowisku Dyrektora ds. (...) i Zastępcy Dyrektora ds. (...). Ze spornego okresu pracy nie zachowała się dokumentacja osobowo - płacowa wnioskodawcy. Jednakże z tego okresu zgodnie z zaświadczeniem o zatrudnieniu i wynagrodzeniu wystawionym przez w/w pracodawcę wnioskodawcy na druku Rp – 7 wynika, że ubezpieczony uzyskał wynagrodzenie w 1992 roku w wysokości 88.160.000,00 zł. Zważyć należy, że w pozostałym okresie zatrudnienia od 1993 r. do 7.06.1997 r. (którego nie kwestionował organ rentowy i przyjął wynagrodzenie na podstawie poświadczenia dokonanego przez Wydział (...) i Składek, gdyż od 1.04.1992 r. pracodawca wnioskodawcy rozliczał się na deklaracjach bezimiennych) organ rentowy przyjął w podstawie wymiaru składek kwoty ujęte w powołanym zaświadczeniu o zatrudnieniu i wynagrodzeniu.

W ocenie Sądu Okręgowego zgromadzony w sprawie materiał dowodowy (zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu na druku (...)) potwierdził w sposób niebudzący wątpliwości także wysokość spornego rocznego wynagrodzenia wnioskodawcy w roku 1992 z tytułu zatrudnienia w (...) sp. z o.o. w Ł..

Kwoty wskazane w przedmiotowym zaświadczeniu o zatrudnieniu i wynagrodzeniu jako udokumentowane w sposób prawidłowy podlegają zatem uwzględnieniu w podstawie wymiaru składek świadczenia emerytalnego. Podkreślenia ponownie wymaga, że organ rentowy (za wyjątkiem 1992 r.) nie kwestionował wskazanych w tym zaświadczeniu wynagrodzeń w pozostałym okresie zatrudnienia. Pozwany – co w ocenie Sądu jest zupełnie niezrozumiałe – kwestionował jedynie wysokość dochodów za rok 1992, podczas gdy omawiany wyżej dokument dotyczy znacznie szerszego okresu. Odnosząc się do argumentacji pozwanej przytoczonej na poparcie jego stanowiska wskazać należy, że organ rentowy w sposób nieuprawniony różnicuje sposób składania przez płatnika deklaracji. Skoro bowiem ustawodawca dopuszczał możliwość rozliczania się deklaracjami imiennymi i bezimiennymi, to nie sposób obecnie obarczać ubezpieczonego negatywnymi tego konsekwencjami w sytuacji, gdy istnieje materiał dowodowy potwierdzający wysokość osiąganych dochodów w spornym okresie.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy stwierdził, że do hipotetycznego wyliczenia kapitału początkowego wnioskodawcy w najkorzystniejszej wersji należało uwzględnić przedłożone zaświadczenie (...) także w zakresie w jakim potwierdzono w nim roczne zarobki skarżącego w 1992 r. w (...) Sp. z o.o. i na jego podstawie przyjąć za 1992 r. kwotę 88.160.000,00 zł. Hipotetyczna wartość kapitału początkowego wyliczona przez pozwanego na dzień 1.01.1999 r. - przy uwzględnieniu w/w zarobków rocznych ubezpieczonego w 1992 r. - wynosi 118.179,05 zł i jest korzystniejsza niż przyjęta w zaskarżonej decyzji w kwocie 110.326,92 zł. Hipotetyczny wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego liczony z 10 kolejnych lat kalendarzowych od 1.01.1988 r. do 1.01.1997 r. wynosi 194,75 % i także jest korzystniejszy niż w zaskarżonej decyzji kapitałowej, w której wynosił 177,29%. Podnieść także należy, że wnioskodawca nie tylko nie kwestionował pod względem rachunkowym hipotetycznych wyliczeń pozwanej, które nie budzą także z urzędu żadnych zastrzeżeń ze strony sądu, ale wprost oświadczył, że w całości wyczerpują one jego roszczenia.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję, o czym orzekł, jak w sentencji wyroku.